

Het Parool

Gedenksteen voor slachtoffers bombardement Blauwburgwal WOII

De 44 slachtoffers van het Duitse bombardement in 1940 op de Blauwburgwal worden maandag 11 mei herdacht met de plaatsing van een gedenksteen.

[Jesper Roele](#) 7 mei 2020, 11:43

Beeld Stadsarchief

Het is dan precies 80 jaar geleden dat een Duitse bommenwerper over de binnenstad vloog en zware bommen liet vallen op de Blauwburgwal. In totaal lieten 44 mensen tussen 6 en 72 jaar oud het leven, en raakten 79 mensen gewond.

Fred Geukes Foppen deed als vrijwilliger onderzoek naar doodsoorzaken in Amsterdam tussen 1854 en 1940. Bij de analyses van de overlijdensaktes uit mei 1940 stond vermeld dat de slachtoffers van het bombardement waren overleden door een 'bominslag'. "Ik wilde weten wie die mensen waren en bij navraag bleek dat niemand iets wist over een bomaanslag op de Blauwburgwal."

Door de inval van de Duitsers verschenen er over het bombardement slechts korte berichten in Nederlandse kranten. "Wij zijn op zoek gegaan naar overlevenden," vertelt Geukes Foppen op

de website van de gemeente. “Gedurende dit onderzoek werd duidelijk hoe gevoelig dit gebeuren bij de nabestaanden vandaag de dag nog steeds is en hoe dit verdriet niet verwerkt is.” Geukes Foppen heeft zijn onderzoek gepubliceerd in het boek *Bommen op de Blauwburgwal*.

Op het kantoorpand, op de hoek van de Blauwburgwal met de Herengracht, zal ter ere van de slachtoffers een gedenksteen worden aangebracht met de namen en leeftijden van de 44 slachtoffers. Oud-burgemeester Job Cohen onthult de gedenksteen. Vanwege de coronamaatregelen vraagt de gemeente belangstellenden om thuis te blijven.

NRC

Onthulling gedenksteen bommen Blauwburgwal

Agenda Amsterdam / Divers

Foto Dieuwertje Bravenboer

Maandag 11 mei wordt om 10.55 uur de gedenksteen onthuld ter nagedachtenis aan de 44 doden door het bombardement op de Blauwburgwal. Op dat tijdstip, precies 80 jaar geleden op 11 mei 1940, [verwoestten Duitse bommen de hoek met de Herengracht](#).

De onthulling, door oud-burgemeester Job Cohen, vindt wegens corona helaas plaats zonder publiek. Fred Geukes Foppen, auteur van het aldaar gepresenteerde boek *In Memoriam de Blauwburgwal*, spreekt en Nico Schoen, toen een 5-jarige ooggetuige, legt bloemen.

De plechtigheid wordt gefilmd en is terug te zien vanaf vrijdag 15 mei op de site van cineast Robin Bekker: www.vimeo.com/lukraak.

Algemene info: www.oudestadt.nl/herdenking-11-mei-1940

Gemeente Amsterdam

Erfgoed van de Week | Bommen op de Blauwburgwal

Op zaterdag 11 mei 1940 vielen 4 brisantbommen van 250 pond in het centrum van Amsterdam. Drie ervan kwamen in het water van de Herengracht en de Blauwburgwal terecht, waar zij voor een fontein van water en modder zorgden. De 4e bom ontplofte op straat. Met 44 dodelijke slachtoffers en 79 gewonden tot gevolg. Lange tijd was weinig over de toedracht bekend, laat staan dat duidelijk was wie de slachtoffers waren. Maar in de aanloop naar 75 jaar bevrijding zorgde minutieus onderzoek voor meer duidelijkheid over dit ‘vergeten’ bombardement op Amsterdam.

Tegenstrijdige berichten

Dat de bommen werden afgeworpen door een Duits vliegtuig, daarover zijn de bronnen eenduidig. Maar of het was omdat een Duitse bommenwerper was geraakt door luchtafweergeschut in Sloterdijk, is minder zeker. In Sloterdijk stond inderdaad geschut met als doel Schiphol te beschermen. En op 10 en 11 mei waren er daadwerkelijk aanvallen op het vliegveld geweest, dus onmogelijk is het niet. Of was het vliegtuig in moeilijkheden geraakt door een aanval van een Nederlandse jager, zoals een van de ooggetuigen vertelde? Een 3e theorie is dat de aanval bedoeld was voor de telefooncentrale in de Spuistraat, of voor het hoofdkantoor aan de Nieuwezijds Voorburgwal. In de kelder van dit postkantoor zat de centrale van waaruit de verdediging van Amsterdam en Schiphol werd geleid. In dat geval is het bombardement op de Blauwburgwal een rampzalige vergissing geweest.

Puin

Een van de gevolgen van de explosie was dat de panden Blauwburgwal 17 tot en met 25 in een puinhoop waren veranderd. Ook Herengracht 105 en 107 waren geruïneerd. Panden die niet waren ingestort hadden niettemin zware schade geleden, zoals aan de overkant van de Blauwburgwal. Op een groot stuk van de Herengracht, de Herenstraat en zelfs de Spuistraat was aanzienlijke glasschade. Ook de kademuur van de Blauwburgwal was verzakt. Nog in de oorlog werd begonnen met herstel- en restauratiewerkzaamheden. Maar op de hoek – waar de schade het grootst was – duurde het herstel langer. Pas in 1951-1952 verrees op die plek een nieuw kantoorgebouw voor de *Koffie Handelmaatschappij Matagalpa*, naar ontwerp van de architecten Theo Lammers en Karel Sijmons. Burgemeester d'Ailly verrichtte de opening, een gedenksteen herinnerde aan deze opening.

Plaquette

In het in 2019 verschenen boek *Bommen op de Blauwburgwal* en het onlangs uitgegeven *In Memoriam De Blauwburgwal* zijn de namen en korte biografieën van de slachtoffers te lezen. De boekjes geven gedetailleerde informatie over de gang van zaken en de gevolgen van het bombardement, en verhalen van ooggetuigen. Winkelbediendes, spelende kinderen, toevallige voorbijgangers die op weg waren om vis te kopen, dat waren degenen die het bombardement met hun leven moesten bekopen. Om hen een definitieve plaats in de stad te geven, is op 11 mei een 2e gedenksteen in het hoekpand op de Blauwburgwal aangebracht. Het *Buurtinitiatief Herdenking Blauwburgwal* heeft daar van het stadsdeel vergunning voor gekregen en daar de benodigde gelden voor bijeengebracht. Nico Schoen, destijds ooggetuige als 5-jarige, heeft namens nabestaanden en buurtgenoten bloemen gelegd.

Erfgoed van de Week

In de rubriek Erfgoed van de Week staat elke week een bijzondere archeologische vondst, vindplaats, voorwerp, monumentaal gebouw of historische plek in de stad centraal. Via de website amsterdam.nl/erfgoed, Twitter [@erfgoed020](https://twitter.com/erfgoed020) en Facebook [Monumenten en Archeologie](https://www.facebook.com/Monumenten-en-Archeologie) delen de erfgoedexperts van Monumenten en Archeologie het erfgoed van de stad met Amsterdammers én overige geïnteresseerden.

Onthulling gedenksteen

Afgelopen maandag werd de gedenksteen aan de Blauwburgwal onthuld door oud-burgemeester Job Cohen, in het bijzijn van ooggetuige Nico Schoen en Fred Geukes Foppen. Vanwege de corona-maatregelen mocht hier geen publiek bij aanwezig zijn. De onthulling is daarom gefilmd en nu online terug te zien.